

διοπτρα, ἀποτελεῖ πρόσφορον ἀντίθεσιν πρὸς τὴν φανταστικὴν πολεμικὴν εἰκόνα τοῦ γέροντος Θεοδώρου Κολοκοτρώνη. "Οπου καὶ ἂν τραπῇ ὁ βασιλεὺς, ἐνθουσιῶδες πλῆθος βρίθει πανταχοῦ, καλύπτον τὰς κορυφὰς τῶν βράχων καὶ τὰς οἰκίας, καὶ προσαγορεῦον αὐτὸν ὡς τὸν Μεσσίαν τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος. Χαρακτηριστικωτάτη ποικιλία ἐμφαίνεται πανταχοῦ κατὰ τε τὸν ἱματισμὸν καὶ τὰς φυσιογνωμίας. Ἐπὶ πολλῶν ὅμως μορφῶν φαίνεται ἐντετυπωμένη ἡ σφραγὶς τῶν στερήσεων, τῆς νόσου καὶ πάσης δυνατῆς φυσικῆς καὶ ἠθικῆς θλίψεως. Ὁραία τις γυνή, ὑψηλὴ καὶ ῥαδινὴ τὸ σῶμα, ἀλλὰ παραμεμορφωμένη ὑπὸ τῆς πενίας καὶ τῆς ταλαιπωρίας, περικεκαλυμμένη δὲ ὡς ἀρχαῖον θεᾶς ἄγαλμα διὰ ῥακῶν λαμπρᾶς ἄλλοτὲ ποτε καὶ μεγαλοπρεποῦς ἐνδυμασίας, δακτυλοδεικτεῖ πρὸς τὸν μικρὸν ἐνεαετῆ τῆς υἱὸν τὸν μονάρχην, καὶ φαίνεται λέγουσα αὐτῷ: «Ἴδου ὁ σωτὴρ μας!»

Μετὰ πολλῆς ἀληθῶς λεπτότητος καὶ τελειότητος ἀπέδωκεν ὁ καλλιτέχνης τὸ θέαμα τῆς 6 Φεβρουαρίου 1833, χαρακτηριστικώτατον τῆς ἐπὶ τὸ μέλλον ἐνθέρμου πεποηθείσεως τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Παρέστησεν ὅμως ἄλλο τι ἢ ἰδανικὴν ἐλπίδος εἰκόνα; Προσέσχεν ἄρα γε τὸν νοῦν ὁ νεαρὸς ἡγεμῶν, ὃν περιέβαλλε πᾶσα ἐκείνη ἡ χρυσῆ νεφέλη τοῦ πρώτου ἐθνικοῦ ἐνθουσιασμοῦ, εἰς τοὺς κόιλους καὶ πλήρεις πόθου ὀφθαλμοὺς, οἵτινες ἠτένιζον ἐπ' αὐτόν; ἀνελογίσθη τὰ δεινὰ, τὰς εὐχὰς καὶ τὰς ἀξιώσεις ἔθνους τοσοῦτον κλυδωνισθέντος;

Ὁ Μαρίνος Βρετὸς διηγείται, ὅτι μικρὸν πρὸ τῆς ὀκτωβριανῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1862 ἀπῆντισε τυχαίως ἐν Παρισίοις γέροντα στρατιώτην παρευρεθέντα ἐντῆ εἰς Πελοπόννησον ἐκστρατεία, καὶ τυχόντα τὴν 6 Φεβρουαρίου ἐγγύτατα τοῦ βασιλέως κατὰ τὴν ἀπόβασιν αὐτοῦ.

Οὗτος διηγήθη αὐτῷ τὰ ἐξῆς:

«Καθ' ἣν σιγὴν ὁ βασιλεὺς Ὁθων ἀπέβαινε εἰς Ναυπλίαν, ὁ ἡμέτερος λόχος ἐσχημάτισε περίφραγμα ἐν τῇ παραλίᾳ, καὶ ἐγὼ ἔτυχον ἰστάμενος πλησιέστατα πρὸς τὸ μέρος, ὅπου ὁ βασιλεὺς ἀπέβη. Ἐν ᾧ δὲ ἔθηκε τὸν πόδα ἐπὶ τῆς γῆς, ὠλισθησε... καὶ ἐγὼ ἔσπευσα εἰς ὑποστήριξιν αὐτοῦ ἄλλ' ἐν τῇ σπουδῇ καὶ προθυμίᾳ, μεθ' ἧς ἔσπευσα εἰς ὑποστήριξιν τοῦ βασιλέως, κατέπεσε τὸ τουφέκιόν μου, καὶ τὸ κοντάκιον αὐτοῦ συνετρίβη εἰς δύο. Οἱμοί! ἐπλήρωσα τὴν ζῆμίαν ἐκ τοῦ μισθοῦ μου ἡ δὲ ἑλληνικὴ Αὐτοῦ Μεγαλειότης οὐδὲν ἐσκέφατο περὶ τοῦ πτωχοῦ στρατιώτου, ὃς ἐπέσχεν αὐτὸν τοῦ νὰ καταπέσῃ ἐκτάδην ἐπὶ τῆς γῆς.»

Ὅτε μετὰ τινὰ ἔτη ἐνεκαινίσθησαν τὰ ἐν Ἀθῆναις ἀνάκτορα διὰ τοῦ πρώτου χοροῦ, ὠλίσθησε καὶ πάλιν ὁ βασιλεὺς καὶ κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ ἐτέρου τῶν γονάτων.

Τὰ μικρὰ ταῦτα γεγονότα ἐθεώρησεν ἡ δεισιδαιμονία ὡς κακοὺς οἰωνοὺς.

Τὸ καθ' ἡμᾶς θεωροῦμεν αὐτὰ ὡς συμπτώματα ἀπλῶς ἀώρου νεότητος, καὶ καθορώμεν ἐν αὐτοῖς τὴν ἀστάθειαν ἐκείνην, ἣτις ἐν μικροῖς τε καὶ μεγάλοις ἔμελλε ν' ἀποβῇ τοσοῦτον ὀλεθρία εἰς τὸν ἡγεμόνα ἐκείνον.

Αἱ πρῶται εὐθὺς λέξεις, ὃς ἀπέτεινε οὗτος ἐπὶ ἑλληνικοῦ ἐδάφους πρὸς τοὺς νέους τοῦ ὑπηκόους, κατήλεγχον μεγίστην παιδικὴν ταραχὴν καὶ ἀτελῆ παρασκευὴν πρὸς τὴν νέαν αὐτοῦ ἀποστολὴν. "Οτε ἡ προσωρινὴ κυβέρνησις καὶ οἱ γραμματεῖς τῆς ἐπικρατείας προσηγόρευσαν αὐτὸν ἐπισήμως ἑλληνιστὴ καὶ ἀπέθηκαν ἐν χερσίν αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν των, νῦ χαρίστησεν ὁ Ὁθων γερμανιστὴ, καὶ ἀπῆντησεν, ὅτι «μεγίστην προσήνεγκε θυσίαν, χωρισθεὶς τῆς πατρίδος καὶ τῶν γονέων, καὶ παραιτηθεὶς ὠρισμένου βιωτικοῦ σχεδίου.» Εἶτα δὲ προήλασεν ἔφιππος, καὶ πᾶσα ἡ ποικιλία καὶ πολύχρους συνοδεία, προχώρησε πρὸς τὴν πόλιν τοῦ Ναυπλίου διὰ τῆς ὁδοῦ τοῦ Ἄργους, προηγουμένου λόχου βαυαρῶν ἀκροβολιστῶν, ἐπομένου τοῦ γραφικοῦ ὀμίλου τῶν ναυπλιέων μετὰ σημαῖων, δαφνῶν καὶ κλάδων ἐλαίας, τῶν ἐξοχωτέρων προκρίτων καὶ ὀπλαρχηγῶν, τῶν μελῶν τῆς νέας κυβερνήσεως, τῶν αὐλικῶν, τῶν ὑπασπιστῶν καὶ τέλος τοῦ βασιλέως, τῆς ἀντιβασίλειας καὶ τοῦ βαυαρικοῦ ἐπιτελείου. Παρὰ τὴν πύλιν τῆς πόλεως ἀνέμενον οἱ δημογέροντες καὶ ὁ φρούραρχος, ὅσιν παρέδωκεν εἰς τὸν βασιλέα τὰς κλείς τῆς πόλεως. Τὰ βαυαρικὰ στρατεύματα καὶ οἱ Ἕλληνες τακτικοὶ ἀνεπτύχθησαν κλιμακῆδόν μετὰ τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ὅπου ἀνέμενον ὁ κληρὸς ἀναβεβλημένος τὰ ἑορτάσιμα αὐτοῦ ἄμφια. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Κορινθίας, μετὰ πολλοῦ πάθους προσφωνήσας τὸν νεαρὸν ἡγεμόνα, προσηγόρευσε τὸν περιβλεπτον βλαστὸν τοῦ Μᾶξ Ἐμμανουήλ, ἥρωος τοῦ Μοχάτς καὶ τοῦ Βελιγραδίου καὶ ἐλευθερωτοῦ τῆς Βιέννης, ὡς τὸν ἰδρυτὴν τῆς ἀβραγαῦς ἐκκλησίας καὶ τὸν μέλλοντα νὰ ἐγκαινίσῃ νέον ἀσφαλῆ καὶ λαμπρὸν βίον εἰς τε τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸ κράτος. Προσήνεγκε δὲ τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὸν βασιλέα, ὅστις ὑποσχεθεὶς εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐκκλησίαν τὴν σοβαρὰν καὶ κραταιὰν προστασίαν του, ἔψαυσεν αὐτὸ διὰ τῆς χειρὸς καὶ τὸ ἠσπάσθη. Ἐν τῷ ναῶ εἶχεν ἐγερωτῆ θρόνος, ὅπου, τελεσθείσης τῆς δοξολογίας καὶ ἐκφωνηθέντος τοῦ προσήκοτος λόγου, ἐδέξατο ὁ βασιλεὺς τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως τῶν νέων μελῶν τῆς κυβερνήσεως, τῶν στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν ἀρχῶν καὶ τῶν ἄλλων ἐπισήμων τῆς χώρας προσώπων.

Βασιλικὴ προκήρυξις, αὐθημερὸν ἐκδοθεῖσα, ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς Ἕλληνας, ὅτι ὁ νέος ἡγεμῶν, «προσκεκλημένος ἀπὸ τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν ἐνδόξων καὶ μεγαλοψύχων μεσιτῶν καὶ ἀπὸ τὴν ἰδίαν ἐλευθερὰν ἐκλογὴν» τῶν ἑλλήνων, ἔμελλε «νὰ προστατεύῃ εὐσυνειδύτως τὴν θρησκείαν αὐτῶν, νὰ διατηρῇ πιστῶς τοὺς νόμους, νὰ διανέμῃ

ζοντα ἡμᾶς καὶ ἐπολλαπλασίασεν ὑπερμέτρως τὸ ὄϊδιον καὶ τὴν φυλλοξήραν καὶ πάντα τὰ βδελυρὰ ἐκεῖνα ζῶντα, ἅτινα ἐξολοθρεύουσι τὰ στέγοντα καὶ διατρέφοντα ἡμᾶς φυτά.

II

Εἰς τὰ ἀπρόσιτα ἔτι δάση τῶν τροπικῶν αἱ ἐκ τῶν σηπωμένων φυτῶν ἐκπεμπόμεναι δηλητηριώδεις ἀναθυμιάσεις θὰ καθίστων ἀδύνατον τὴν ἐν αὐτοῖς διαμονὴν ζῶων ὑπερτέρας τινὸς τάξεως, ἐὰν ἔλειπον αἱ μυριάδες τῶν ἐντόμων, ἅτινα «διὰ τῆς συνεχοῦς καὶ ἀδιαλείπτου αὐτῶν ἐργασίας πρὸς καταστροφὴν εὐεργετοῦσι τὰς ἐπελευσομένας φυλάς.» Ἄλλ' ἐν ταῖς ἡμετέραις χώραις, τὰ ἔντομα διαφθείρουσι τὴν συγχομιδὴν ἡμῶν, ἐπιπίπτουσι κατὰ τῶν λαχανοκῆπων, τῶν δασῶν καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν κατοικιῶν (ὡς ἐν Ῥοκέλλῃ τῆς Γαλλίας), διὰ τὴν σμικρότητα αὐτῶν ὑπεκφεύγοντα πᾶσαν καταδίωξιν.

Δὲν ἔχομεν λοιπὸν κατ' αὐτῶν, ὡς εἶπον, ἔτερον ἐπίκουρον πλὴν τοῦ πτηνοῦ, οὗ τὰ πεπτικά ὄργανα εἰσὶ τοιαῦτα, ὥστε δύναται νὰ καταβροχθίζῃ ἑκατοντάδας ἐντόμων, ὡς τακτικὴν αὐτοῦ τροφήν, ἢ δ' ὄρασις του εἶναι τοσοῦτον ὀξεῖα ὥστε νὰ τὰ ἀνακαλύπτῃ ἐν τῇ ἐλαχίστη τῶν φύλλων πτυχῇ καὶ ἐντὸς ἀοράτων εἰς ἡμᾶς ὀπῶν, ἐν αἷς ἐκεῖνα εἰσχωροῦντα κρύπτονται.

III

Πρὸ τινῶν ἐτῶν σοφοὶ φυσιοδίφαι καὶ τὰ ἀγροτικά συνέδρια κατέδειξαν τὰς ὀλεθρίας συνεπειὰς τῆς βαθυμηδὸν ἐπιτεινομένης ἐπιδρομῆς τῶν ἐντόμων. Ἐξετάσαντες δὲ τὴν αἰτίαν τοῦ κακοῦ ἀνεύρον, ὅτι τὰ ἔντομα ἐπολλαπλασίαζοντο καθ' ὅσον ἡλαττοῦτο ὁ ἀριθμὸς τῶν πτηνῶν. Αἱ σπουδαιόταται ἔρευναι καὶ μελέται τοῦ Γοδεφρείδου Σαιντ-Γλαίρ, τοῦ Τυρρέλ, τοῦ Μισελέ, τοῦ Τσοῦδη, τοῦ Γκλόγερ, τοῦ Τουσενέλ, πρὸ πάντων δὲ τοῦ Λωρὰν-Πρεβῶ, ἀπεκάλυψαν πόσον ἐπιβλαβὴ καὶ ἐπιφοβὰ εἰσὶν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὰ ἔντομα. Τὸ πόρισμα τῶν μελετῶν τούτων συνοψίζεται ἐν τῇ ἀκολουθῇ εὐγλώττω φράσει ἐκθέσεως ἀναγνωσθείσης ὑπὸ τοῦ Ζονκιερ-Αντανέλ ἐν τῇ Ζωολογικῇ ἑταιρίᾳ τοῦ ἐγκλιματισμοῦ. «Οἱ ἔχθροί, λέγει, πάντων ἡμῶν εὐρίσκονται παρ' ἡμῖν καὶ παρ' ἡμῖν ἐγκατέστησαν» ὁ ἀριθμὸς τῶν αὐξάνει μετὰ τάχους, καὶ «ἐὰν δὲν φροντίσωμεν νὰ ἀντιτάξωμεν σύντονον καὶ ἀποτελεσματικὴν ἄμυναν, θὰ κατισχύσωσιν ἡμῶν. Ἀνάγκη νὰ διοργανώσωμεν κατ' αὐτῶν πόλεμον περιεσκεμμένον καὶ ἀδιάλλακτον, διότι ἀσυγκρίτως μειονεκτοῦμεν αὐτῶν κατὰ τὸν ἀριθμόν.»

Ἐπὶ τῆς δευτέρας αὐτοκρατορίας ἐν Γαλλίᾳ τὰ ἀγροτικά συνέδρια ὑπέβηλον εἰς τὴν Γερουσίαν ἀναφορὰν, ἐξαιτούμενα νὰ ληφθῶσι μέτρα

«πρὸς διάσωσιν τῶν πτηνῶν, τῶν καταστρεφόντων τὰ ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν γεωργίαν ἔντομα.» Τὴν δ' αἴτησιν ταύτην ἐπεδοκίμασαν καὶ ὑπεσφίξαν οἱ ἐπιστήμονες.

IV

Πρὶν ἢ διαλάβω περιληπτικῶς περὶ τῆς εἰς τὴν Γερουσίαν ὑποβληθείσης τῇ 24 Ἰουνίου 1861 ἐκθέσεως περὶ προφυλάξεως τῶν πτηνῶν, ἀνάγκη νομίζω νὰ εἶπω τινὰ περὶ τῆς καταστρεπτικῆς αὐτῶν δυνάμεως, ἀναφέρων πρὸς κύρωσιν τῶν λεγομένων παραδείγματα εἰλημμένα ἐκ τῶν συγγραφέων, οὓς ἀνωτέρω ἐμνημόνευσα.

«Ὁ ὄργανισμὸς αὐτῶν, λέγει δκ. Ζυρσέ, πρῶτον ἀξιωματικὸς ἐν τῇ γαλλικῇ ναυτικῇ, κέκμηται καταστρεπτικὴν δυνάμιν θαυμασίαν. Ἐν ἐντομοφάγον πτηνὸν δύναται ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ νὰ καταβροχθίσῃ ποσότητα ἐντόμων βάρους ἴσου πρὸς τὸ βᾶρος τοῦ σώματός του.» «Ἡ κρίσιμος στιγμή, λέγει ὁ Μισελέ, εἶναι ὅταν τὸ ἔντομον, ἀναπτυσσόμενον ὑπὸ τῆς θερμότητος, εὐρίσκειται ἀπέναντι τοῦ πτηνοῦ, ὅπερ μὴ ὄν γαλακτοφόρον διατρέφει τὴν πολυάριθμον αὐτοῦ οἰκογενεῖαν διὰ ζώσης ἄγρας, προϊόντος τῆς θήρας αὐτοῦ. Καθ' ἕκαστον ἔτος ὁ κόσμος ὀλοκλήρως θὰ διέτρεχε κίνδυνον, ἐὰν τὸ πτηνὸν ἐγαλακτοῦχῃ καὶ ἐὰν ἀπλῆ τοῦ στομάχου αὐτοῦ λειτουργία ἐπήρκει νὰ κορέσῃ τοὺς ἐν τῇ φωλεᾷ δέκα ἢ δεκαπέντε νεοσσούς αὐτοῦ, οἵτινες θορυβωδῶς καὶ ἀπαιτητικώτατα ἐκζητοῦσι τὴν τροφήν αὐτῶν.»

Ἐν τινι ὑποστέγῳ ἀνοικομείῳ ἦσαν τρεῖς ῥοδαὶ κατακεκαλυμμέναι ὑπὸ στρώματος φυτοφθειρῶν (κ. ψώρας). Εἰσῆχθη ἐν αὐτῷ τὸ πτηνὸν τὸ καλούμενον *Agrithalos* ὁ σπιζίτης καὶ μετὰ τινος ὥρας ἀπηλλάγησαν καθ' ὀλοκλήραν τοῦ σμήνους τῶν ἐντόμων, ἅτινα περιέτρωγον αὐτάς.

Κατὰ τὸ 1843 εἶδός τι βόμβυκος, τὸ καλούμενον ἐπιστημονικῶς Βόμβυξ ὁ ἀνισομήκης, ἠφάνισεν ὅλα τὰ φυλλώματα τῶν δένδρων τῆς ἐν Πολωνίᾳ κομητείας Βοστωίκκι. Τὸ δὲ φθινόπωρον οἱ κορμοὶ καὶ οἱ κλάδοι εἶχον καλυφθῆ ὑπὸ μυριάδων ὧν περιτετυλιγμένων ἐντὸς μεταξοειδοῦς χνοῦς. Ὁ ἰδιοκτήτης τῶν κτημάτων ἐκεῖνων ἀπεφάσισε νὰ καθαρῖσῃ αὐτοὺς, ἀλλὰ κατενόησε ταχέως πόσον ἀνωφελὴς ἀπέβαινε πᾶσα προσπάθεια· ἐθεώρει δὲ ἄφευκτον τὴν ἀπώλειαν τῶν δένδρων. Ἀλλὰ κατὰ τὴν προσέγγισιν τοῦ χειμῶνος διήλθον ἐκεῖθεν ἀγέλαι βασιλλίσκων καὶ αἰγιθάλων καὶ τὰ ὅα τῶν καμπῶν ἡλαττώθησαν ἐπαισθητῶς. Ἐξέλιπον δὲ ὀλοτελῶς τὰ ἔντομα, ὅτε τὸ ἔαρ ἐφώλευσαν εἰς οὐρανὸν περὶ τοῦ ζεῦγῃ ἐκ τῶν πτηνῶν ἐκεῖνων· οὕτω δὲ τὸ ἐπόμενον ἔτος τὰ δένδρα ἀνεκτήσαντο πᾶσαν τὴν ἀνθρωπότητα αὐτῶν.

Πρὸ εἰκοσι περὶπου ἐτῶν αἱ κάμπαι τῆς φυλλοστροφῆς ἐλυμαίνοντο τὰς ἀμπέλους τοῦ Βω-

τοῦ κοινοῦ (κοινῶς βαμβακίνας) καὶ τῆς κορώνης· διότι ὁ μὲν τούτων καταστρέφει τοὺς μῦς, ἡ δὲ τὰς λευκάς κάμπας τὰς τόσον ἐπιζημίους τῇ γεωργίᾳ.

Ἡ δευτέρα τάξις περιλαμβάνει τὰ κοκκοφάγα ἢ μᾶλλον τὰ ἐκ διττῆς τροφῆς τρεφόμενα πτηνὰ (πλὴν τῆς περιστερᾶς καὶ ἄλλων τινῶν καθαρῶς κοκκοφάγων πτηνῶν). Πάντα ταῦτα τρέφονται ἐκ σπόρων ἢ ἐξ ἐντόμων κατὰ τὴν ὥραν τοῦ ἔτους. Ὁ κ. Γοδεφρείδος Σαιντ-Γλαίρ ἐξέφραζεν ἀμφιβολίαν ἂν ἡ βλάβη ἦν τὰ πτηνὰ ταῦτα ἐπιφέρουσιν ἡμῖν ἀντισταθμίζεται πρὸς τὴν ὠφέλειαν ἢν μᾶς προξενούσιν· ἀλλ' ὁ κ. Λωρὰν-Πρεβὼ ἀποφαίνεται ἀδιστακτικῶς ὅτι «τὰ πλεονεκτῆματα αὐτῶν ὑπερτεροῦσιν ἀσυγκρίτως τῶν μειονεκτημάτων των», τὰ δὲ πράγματα φαίνονται κυροῦντα τὴν γνώμην του. Συνηγορῶν δὲ ὑπὲρ συμπάσης τῆς τάξεως ταύτης, οὐδόλως ἐξαιρεῖ τοὺς στρουθοὺς, καθ' ὧν ὁ ἀμαθὴς χωρικός ἔχει κηρύξει ἀμείλικτον πόλεμον, μὴ ἐννοῶν, ὅτι διὰ τῆς καταστροφῆς αὐτῶν πληθύνονται ἀνυπολογίστως αἱ κάμπαι αἱ διαθιθρώσκουσαι τὴν συγκομιδὴν αὐτοῦ καὶ τὰς ρίζας τῶν φυτῶν καὶ ἀφανίζουσαι τοὺς στάχεις πρὶν ἔτι ὠριμάσωσιν.

Ἄλλ' ἂν τὰς δύο ἀνωτέρω τάξεις ἀνταμειβόμεν ὀλίγον ἀκριβὰ διὰ τὰς ἀνεκτιμητὸς ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας μᾶς προσφέρουσιν, ἡ τρίτη παρέχει ἡμῖν ταύτας δωρεάν. Τὰ νυκτερόβια σαρκοφάγα ὄρνεα, ἅτινα πάντες σχεδὸν οἱ λαοὶ τῆς Εὐρώπης ἐκ κοινῆς προλήψεως θεωροῦσιν ὡς δυσόιωνα καὶ καταδιώκουσιν ἀνοήτως, *Γλαυξ* ἢ *βραχυάτος* (αἰγολίδες), *Γλαυξ* ἢ *φλογώδης*, *Γλαυξ* ὁ *νυκτοκόραξ* ἢ *βρύας*, *Γλαυξ* ὁ *ὠτός* (κ. μπουφος) εὐεργετοῦσι μεγάλως τὴν γεωργίαν, ἐξολοθρεύουσαι τὰ πολυπληθῆ εἶδη τῶν μεγάλων καὶ μικρῶν ἀρουραίων μυῶν, ἅτινα ἄνευ τῶν κατηραμένων τούτων, ὡς κοινῶς θεωροῦνται, ὄρνέων, ἤθελον ἀποθῆ ἐντὸς βραχυτάτου χρόνου μᾶστιγες ἀφόρητοι· διότι ὁ πολλαπλασιασμὸς αὐτῶν εἶναι ἀπίστευτος. Ὁ Βυφῶν ἐν μιᾷ μόνῃ ἐβδομαδί συνέλαθε διςχιλίους καὶ πλέον αὐτῶν ἐντὸς μικρᾶς ἐκτάσεως γῆς. Ἄγγλος δὲ τις φυσιοδίφης ὑπελόγησεν, ὅτι ζεῦγος Γλαυκὸς τῆς φλογώδους ἐξολοθρεύει ἐν μιᾷ νυκτὶ πεντήκοντα μῦς ὥστε ὁ καλλίτερος αἰλουρος δὲν δύναται νὰ ἀνταγωνισθῆ πρὸς αὐτὴν. Πλὴν δὲ τούτου τὰ ὄρνεα ταῦτα ἀποδιώκουσι τὰς νυκτίους καὶ ἐσπερίους ψυχὰς, ὧν εἶδη τινὰ εἰσὶ βλαβερώτατα.

Εἰς ταῦτα προστίθενται ἕτερα μικρὰ ἐντομοφάγα πτηνὰ, οἱ *κοινοὶ κέρθιοι*, οἱ *αἰγοθήλαι* (κ. βυζάσρες, πλάνοι, ἢ *νυκτοβάτες*), αἱ πολυάριθμοι παραλλαγὰὶ τοῦ εἶδους τῶν *χελιδόνων*, πρὸ πάντων δὲ τὰ ἀναριθμητὰ σμήνη τῶν ὠδικῶν πτηνῶν τῶν ἀγρῶν, τῶν κοινῶς διακρινόμενων διὰ τῶν περιληπτικῶν ὀνομάτων τῶν ἀη-

δόνων, τῆς *σεισοπυγίδος*, τοῦ *βασιλίσκου*, τοῦ *αἰγοθήλαι* κ.τ.λ., ἅτινα πάντα πρὸς ἀνταμειβῆν τῶν ἀπείρων εὐεργετημάτων τὰ ὁποῖα χορηγοῦσιν ἡμῖν σουβλιζόμεν ἢ κάμνομεν *πιλάφιον*.

Αἱ βραχυσκελεῖς *χελιδόνες*, αἱ καλούμεναι *κύβηλοι*, κοινὰ πανταχοῦ σχεδὸν τῆς Εὐρώπης, εἶναι ἄξιαι ἰδιαιτέρας μνείας, οὐ μόνον ἕνεκα τῆς πεπτικῆς αὐτῶν δυνάμεως, ἀλλὰ καὶ διότι ἀκαταπαύστως θηρεύουσι μυριάδας ἐντόμων, ἅτινα εἰς ψυχὰς μεταμορφούμενα καταλείπουσι τὸ μέρος ἐνθα ἐξεκολάφθησαν καὶ διευθύνουσι πρὸς ἄλλα μέρη τὴν καταστρεπτικὴν αὐτῶν πτησιν. Ὁ κ. Λωρὰν-Πρεβὼ εὗρεν ἐν τῷ στομάχῳ ἐνὸς τῶν τοιούτων κυψέλων πεντακόσια τεσσαράκοντα ἔντομα, καταβροχθισθέντα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. Ἴσον ποσὸν ἐντόμων περίπου καταβροχθίζουσι καὶ ἄλλα ὠδικὰ. Μεταξὺ δὲ τῶν ἐντόμων, ἅτινα ἠδυνήθησαν ν' ἀναγνωρίσωσιν ἐν τοῖς στομάχοις τῶν πτηνῶν τούτων, ἦσαν κίεες, φυλλόστροφοι, μηλολόθηαι καὶ πλῆθος ἄλλων κολεοπτέρων ἐπιβλαβῶν.

Ἐκ τούτων μία μηλολόθηαι τίκτει 60 μέχρις 100 ὦν, ἅτινα βαθμηδὸν μετασηματίζονται εἰς λευκάς κάμπας, τρεφομένας ἐκ τῶν ἡμετέρων φυτῶν· τὸν αὐτὸν περίπου ἀριθμὸν ὦν καταθέτει καὶ ὁ κίε ἐπὶ ἐκάστου κόκκου σίτου· ἡ φυλλόστροφος καὶ ἡ φυλλοξήρα εἰσὶ γονιμώτεραι. Καὶ ἡ μὲν πρώτη καταστρέφει μόνον τὰς σταφυλάς, ἐνῶ ἡ δευτέρα προσβάλλει τὰς ρίζας, τὸν κορμὸν καὶ τοὺς κλάδους τῆς ἀμπέλου. Ὑπελογίσθη δὲ, ὅτι μία μόνη φυλλόστροφος καταστρέφει ἐν σπέρματι 100 ἕως 150 βότρες σταφυλῶν.

Ἡ πρὸς τὴν γαλλικὴν Γερουσίαν ἐκθεσις περιγράφει ὡσαύτως τὰ ἀπάνθρωπα μέσα, ὧν ποιοῦνται χρῆσιν πρὸς καταστροφὴν τῶν χρησιμωτάτων πτηνῶν, ἅτινα διὰ τῶν μελωδικῶν κελαδημάτων των φαιδρύνουσι τὰς ἡμετέρας ἐσχάς. Ἄλλ' ὁ κ. Τουσενὲλ εἶπεν, ὁ ἄνθρωπος οὐδέποτε θὰ νοήσῃ ὅτι ἐν γεῦμα ἐκ πτηνῶν εἶναι πολυδαπανώτερον λουκουλείου συμποσίου.

VI

Τὰ παιδιά πρὸ πάντων ἐπιφέρουσι τὴν μεγαλύτεραν καταστροφὴν τῶν μικρῶν ἐντομοφάγων πτηνῶν. Ἐνθαρρυνόμενα ἐν μέρει καὶ ὑπὸ τῶν γονέων των στήνουσι παγίδας, ἰξοὺς, δίκτυα καὶ ἀναζητοῦντα πανταχόθεν φωλεὰς ἀφαιροῦσι τὰ ἐν αὐταῖς ὦα.

Ἄφ' οὗ ἡ χρησιμότης τῶν ἐντομοφάγων πτηνῶν εἶναι ἀποδεδειγμένη ἐπιστημονικῶς, συνετὸν καὶ ὠφέλιμον θὰ ἦτο ἂν καταναγκαστικῶς ἐπεβάλλετο εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ μὴ προσβάλλῃ αὐτά. Ἡ πρὸς τὴν Γερουσίαν ἐκθεσις τῶν ἀγροτικῶν συνεδρίων ὑποδεικνύει διάφορα ἀπλόστατα μέτρα, ὧν ἡ ἐφαρμογὴ εἶναι λίαν εὐχερής.